

UČEBNÉ OSNOVY PRE PREDMET NÁBOŽENSTVO/NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

1. ročník stredných škôl a gymnázií

Ročníková téma: VZŤAHY A ZODPOVEDNOSŤ

Žiaka charakterizuje potreba priateľstva, vzťahu s opačným pohlavím a postupné odpútavanie sa od rodičov. Základný motív hľadania Boha je vnútorný ako potreba „sebadoplnenia“ - v priateľstve, vo vzťahu chlapec - dievča aj vo vzťahu k Bohu (Korherr). Môže mať formu neistoty, hľadania istôt, čo vedie k záujmu o otázky zmyslu a hodnôt. Žiak si v tomto období potrebuje nájsť odpoveď na otázky: Kam smerujem? Kto som? Čo chcem dosiahnuť?

Pre mladého človeka je dôležité, aby vzťah k Bohu napomáhal zbližovaniu ľudí. V tomto období mladí ľudia vnímajú Boha často ako vzťah. Boh nie je chápaný ako osoba ale ako dej, ako vzťah, ktorý sa odohráva medzi ľuďmi a v nich samých. Preto je potrebné trpezlivo objasňovať medziľudské vzťahy, aby sa práve v nich ukázalo otvorenie človeka Bohu, lebo človek si sám sebe nestačí.

Ročníkovým symbolom je CESTA

Cesta symbolizuje ľudskú existenciu ako existenciu dynamickú, schopnú pohybu. Pohyblivosť je vlastnosť, ktorá umožňuje človeku meniť miesto svojho pobytu, ale aj meniť smer svojich myšlienok, citov, svojej duše: celé naše JA je na ceste nášho života. Cesta sa môže stať metaforou pre všetko nové, čo nás stretne v živote, čo preskúmame, k čomu ideme a dospievame. Sú skutočnosti, ktoré nás v živote dávajú do pohybu. Ako sa pohybujeme, meníme cesty, meníme samých seba. Na tejto ceste nie sme sami. Nachádzame na nej tých, ktorí putujú s nami, nachádzame na nej aj sprievodcov.

Človek hľadá cestu k druhému, komunikuje s ním, vytvára vzťahy. Môžeme nájsť aj iné cesty, než tie pravé: okľuky, scestie ale aj bludné cesty. Toto všetko robí cestu nášho života jedinečnou a nezameniteľnou.

Človek hľadá zmysel, cieľ svojho života, hľadá to, čo ho presahuje, ako jediný tvor na zemi si kladie otázky a hľadá na ne odpoveď.

Pre žiaka predovšetkým platí, že ústredným bodom jeho životnej cesty je hľadanie seba samého, svojej vlastnej identity, hľadanie zmyslu svojho vlastného života.

Ročníkový cieľ: Spoznávaním identity človeka reflektovať vlastnú identitu. Uvedomiť si dôležitý význam rozhodnutia pre vlastný svetonázorový postoj. V trojičnom rozmere budovať ľudský rozmer vzťahov ako naplnenie zmyslu života.

HODNOTENIE PREDMETU:

Žiaci sú v rámci predmetu Náboženská výchova hodnotení ako „absolvoval“, resp. „neabsolvoval“.

1. téma: NA CESTE S BOHOM

Hodinová dotácia témy: 20 hodín pre školy s jednogodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: vysvetliť rozdiel medzi prirodzeným a nadprirodzeným náboženstvom, Božia láska ako pozvanie k rastu. Tri rozmery kresťanského života. Prepojenie vzťahu s Bohom a s ľuďmi. Sviatosti, Zmluva, vzťahy.

Obsahový štandard

Božie pozvanie.

Pochopenie Božieho pozvania ako pozvania k vlastnému rastu

Pochopenie vzťahu lásky a transcendencie

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Položiť si otázky o zmysle svojho života. Vysvetliť kresťanský pohľad na zmysel života človeka. Charakterizovať prvky náboženstva. Definovať učenie Katolíckej cirkvi o osobe Ježiša Krista. Spoznať podstatu kresťanstva ako realizácie úrovní 4, 5 a 6 Maslowovej hierarchie. Porozumieť podstate hriechu v kontexte zmluvy, ľudských túžob,... Prepojiť poznatky s praxou života v Cirkvi (liturgia, sviatosti, poslanie vo svete,...)

Afektívny cieľ: objavovať hĺbku svojho vnútra. Oceniť hodnotu dôvery a zodpovednosti v medziľudských vzťahoch a vo vzťahu k Bohu.

Psychomotorický cieľ: Precvičiť pozorné počúvanie a poukázať na komunikačné chyby. Osvojiť si pravidlá spolupráce vo vzájomnom dialógu.

Výkonový štandard

Žiak vie

- použiť metafory na vyjadrenie ťažko vyjadriteľných skutočností
- uviesť iné príklady ľudskej skúsenosti zdieľania Boha s človekom
- rozlíšiť prirodzený a ľudský zákon
- porozumieť vzťahu medzi dekalógom a prosperitou spoločnosti
- pochopiť rozdiel medzi starozákonným morálnym systémom a požiadavkami Evanjelia
- vnímať životné situácie, ktoré si vyžadujú zodpovedné rozhodnutie vzhľadom k sebe, k druhým ľuďom a k svetu
- pozitívne oceniť rozhodnutie pre mravne dobrý skutok
- vysvetliť rozdiel medzi prirodzeným a zjaveným náboženstvom

- uviesť príklady prirodzených náboženstiev a zjavených náboženstiev
- charakterizovať jednotlivé prvky náboženstva
- poukázať na pozitívne, civilizačné a kultúrotrvorné vplyvy kresťanstva a Katolíckej cirkvi na vznik Západnej civilizácie a súčasnej modernej Európy

Rozvoj kompetencií:

komunikačné:

Žiak

- uplatňuje aktívne techniky počúvania s dôrazom na vypočutie si druhých
- volí správne komunikačné stratégie
- dokáže preskúmať rôzne druhy prameňov informácií a vie ich využívať
- je otvorený pre chápanie metaforickej reči viery

občianske:

Žiak

- vníma kresťanstvo ako etický princíp pre vznik spoločnosti charakteristickej pre Západnú civilizáciu

kultúrne:

Žiak

- chápe vyjadrovanie pravdy o svete pomocou rôznych literárnych a myšlienkových foriem
- osvojí si tvorivý prístup k umeleckým dielam vyrastajúcim z kresťanstva (obraz, literatúra, stavba, hudba), vníma ich ako výraz kresťanského učenia a kresťanskej tradície

sociálne a interpersonálne:

Žiak

- účinne spolupracuje v skupine
- ovláda a riadi svoje konanie a správanie tak, aby bol so sebou spokojný a vážil si sám seba

existenciálne:

Žiak

- chápe súvislosť Svätého písma s postojom viery a vníma ho ako výzvu pre svoj osobný život
- je otvorený pre reflexiu vlastného postoja viery
- pozná pravidlá pri neistom rozhodovaní a dáva ich do súvisu s výchovou svojho svedomia

- Svätému písmu rozumie ako knihe, ktorej obsahom je svedectvo Boha, ktorý komunikuje s človekom a čaká od neho odpoveď viery
- rozvíja vo svojom živote postoje ponúknutých vzorov

Prierezová téma osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

- rozvíja sebareflexiu
- vie uplatňovať svoje práva, rešpektovať názory, potreby a práva ostatných

2. téma: OVEROVANIE CESTY

Hodinová dotácia témy: 11 hodín pre školy s jednohodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: zmysel života, náboženstvo, viera, racionalita

Obsahový štandard

Odkrývanie zmyslu života. Životné ciele. Miesto náboženstva v napĺňaní túžob človeka.

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Na základe prameňov obhájiť historickosť Ježiša Krista, aplikovaním poznatkov z predošlých ročníkov predložiť argumenty viery a Kristovho učenia. Istota poznania Boha na základe faktov, odhaľovanie vlastností Boha, Biblia a Cirkev ako forma Božieho sebaodhalenia sa. Porozumieť rozdiel medzi kresťanstvom a prirodzenými náboženstvami.

Afektívny cieľ: Spoznať sa navzájom a prejaviť záujem o spoluprácu v skupine. Objavovať v sebe túžbu po prekročení všednej každodennej ohraničenosti svojho života smerom k transcendentnu.

Psychomotorický cieľ: Rozvíjať postoj zmysluplného konania v živote.

Výkonový štandard

Žiak vie

- pomenovať a vysvetliť trojrozmernosť človeka
- rozvíjať svoj telesný, duševný a duchovný rozmer

- položiť si otázky o zmysle svojho života
- poznať teórie ľudských potrieb podľa Maslowa, Alderfera a Herzberga
- vysvetliť zmysel života človeka v kontexte kresťanského učenia
- dávať svojmu správaniu a životu zmysel
- zdôvodniť vznik a potrebu náboženstva (KKC 27- 28)
- obhájiť historickosť Ježiša Krista

Rozvoj kompetencií:

komunikačné

Žiak

- chápe význam komunikácie pre tvorivé budovanie pozitívnych medziľudských vzťahov vo svojom živote ako naplnenie zmyslu života
- využíva získané komunikačné zručnosti k vytváraniu plnohodnotných vzťahov
- volí správne komunikačné stratégie

existenciálne:

Žiak

- pozná súvislosti podmieňujúce hľadanie a nachádzanie životného zmyslu a je otvorený pre jeho transcendentnú hĺbku
- je pripravený vnímať hĺbku osobného dialógu s Bohom

občianske:

Žiak

- je otvorený pre náboženskú rôznorodosť

kultúrne:

Žiak

- chápe vyjadrovanie pravdy o svete pomocou rôznych literárnych a myšlienkových foriem
- osvojí si tvorivý prístup k umeleckým dielam vyrastajúcim z kresťanstva

sociálne a interpersonálne:

Žiak

- je pripravený pre otvorené vzťahy v dôveryhodnom prostredí
- využíva možnosti na vytváranie medziľudských vzťahov
- uvedomuje si význam sebazdieľania

Prierezová téma osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

- je pripravený pre otvorené vzťahy v dôveryhodnom prostredí
- využíva možnosti na vytváranie medziľudských vzťahov
- uvedomuje si význam sebazdieľania
- kladením otázok o zmysle svojho života a hľadaním odpovedí si získava a udržiava osobnostnú integritu